

Bevattning av sockerbetor

Sockerbetan är känd som en relativt torktålig gröda som med sin långa tillväxtsäsong kan anses som en säker gröda även torra år. Men samtidigt svarar den väl på bevattning när behovet finns. Hur stort bevattningsbehovet är och hur väl en bevattning betalar för sig i sockerbetor ska vi titta närmare på här.

Vattenfrågan har det senaste årtiondet blivit alltmer aktuell i och med klimatförändringarna. Torka varvat med översvämningar är ofta förekommande ämnen i våra nyhetsflöden. Även om vi här uppe i norr är relativt sett förskonade drabbas även vi och våra grödor regelbundet av tillväxthämmande torka. Så frågan är om inte fler borde säkra sin vattentillgång för att klara framtidens utmaningar och höja sin skördepotential.

Vattenåtgång

För att producera ett ton socker förbrukar betgrödan cirka 35 mm vatten per hektar. Det betyder att drygt 400 mm vatten ska passera genom plantan under säsongen för att 12 ton socker ska kunna produceras. Under de senaste 30 åren snittar nederbörden i april–oktober

i odlingsområdet 430 mm. Men de lokala variationerna och årsmånsvariationerna är stora. Exempelvis ligger Kristianstadsområdet cirka 30 mm lägre än andra delar. Som regel är vattenunderskottet som störst i juli och augusti.

Markens lager

Förutom skillnaden i den lokala nederbörden påverkar också jordens vattenhållande förmåga det enskilda fältets potential. De lite starkare lerjordarna håller drygt 30 mm per decimeter jordlager vilket innebär att vi i de övre 60 centimetrarna har en buffert på omkring 200 mm. Tyvärr är inte allt detta vatten växttillgängligt och tillväxthastigheten avtar allt eftersom profilen töms. På de lättaste sandjordarna är bufferten bara en tredjedel så stor som på lerorna vilket gör att den ingående bufferten är betydligt mindre. Samtidigt är vattnet mer tillgängligt för plantorna.

Effekt på skörd

Effekten av en bevattning är såklart beroende av hur stort behovet är, men också när ett efterföljande regn kommer. En grov tumregel är dock att sockerskörden stiger med ett ton per 35 mm som tillförs.

Störst skördeeffekt får man i en tidig bevattning, eller om man kan undvika att betan tvingas sätta ny blast i slutet av säsongen. Är det som i år torrt i 6- till 8-bladsstadiet kan en måttlig giva (10–15 mm) ge väldigt stort utslag. Dels löser man upp ytlig gödning som annars skulle ligga i torr jord, dels förstärker man ogräseffekten på herbiciderna. Därefter bör man försöka hålla profilen relativt fylld från slutet av juni till början av augusti. Är profilen i stort sett full när augusti startar så räcker bufferten och nederbörden som regel säsongen ut, åtminstone på de lite starkare jordarna. För sandjordarna kan man hålla i bevattningen ett par, tre veckor till. Det är dock en fördel att avsluta bevattningen i tid för att låta sockerhalten stiga samt skapa utrymme i profilen för höstens regn. Det gynnar framför allt betingelserna för skördarbetet.

Lönar det sig att vattna betor?

Med dagens sockerbetspris ger ett ton mer socker en ökad intäkt på cirka 2 500 kronor per hektar. Bevattningen är dock lite svårare att generalisera en kostnad för då den varierar kraftigt beroende på anlägg-

FOTO: ROBERT OLSSON

Stora skördeeffekter. Bilden till vänster är obevattnad och betorna på bilden till höger har bevattnats fem gånger med 20 mm. 2022, Arrie.

ning, avskrivningstid och energipris. Men, en bevattning på 25 mm kostar i storleksordningen 1 500 kronor per hektar, varav cirka hälften är rörliga kostnader. Det innebär att det i de allra flesta fall borde betala sig väl att vattna sockerbetor.

Bevattningsförsök 2022

Vår tidigare kollega, Robert Olsson, gjorde förra året ett litet bevattningsförsök hos sin bror, Mats Olsson i Arrie. Där tillfördes 5 x 20 mm mellan juli och september. Parcellskörd i halva oktober visade på en ovanligt stor skördeeffekt på

motsvarande nästan fem ton socker per hektar. Där var det i alla fall ingen tvekan om att bevattningen betalat sig väl.

Joakim Ekelöf
NBR Nordic Beet Research

Svensk mikronäring

– från Piteå till Adelaide

Följ oss

Garanterad
blandbarhet

SE TABELLER PÅ HEMSIDA

Nya produkter!

- NoroTec Mangan
- NoroTec Universal
- Flytande Bor 150
- NoroTec Raps

NoroTec Foliar Smart

- Fokus på mangan och fosfor men även B, Cu, Fe, K, Mg, Mo, N, S och Zn

NoroTec Majs · B, K, Mg, Mo, N och Zn

NoroTec™ mikronäringsprodukter

- Bästa behandlingseffekt och odlingsekonomi.
- Överlägsen upptagning i växten.
- Enkel användning och lagring.
- Mycket goda blandningsegenskaper.

Beställ produkterna av din växtskyddsleverantör.

För mer info besök www.norotec.se eller ring 0411-406 60.

LMI
JORDNÄRA EXPERTER

Tillverkar NoroTec-produkterna.
Gör dessutom växtanalyser, jordanalyser och markkartering.

NoroTec™

